

Den 31. maj 2007 afgav jeg min endelige rapport om min inspektion af Ungdomshøjskolen den 12. december 2006.

I rapporten anmodede jeg om nærmere oplysninger vedrørende forskellige forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 29. august 2007 med bilag fra Aalborg Kommune, Ældre- og Handicapforvaltningen, som i forbindelse med kommunalreformen har overtaget Ungdomshøjskolen. Det fremgår af følgebrevet at kommunen og Ungdomshøjskolen havde udarbejdet hver sine bidrag til udtalelsen.

Jeg afgav herefter den 8. oktober 2007 min opfølgingsrapport (nr. 1) om inspektionen.

I opfølgingsrapporten bad jeg om underretning vedrørende flere nærmere angivne forhold.

Aalborg Kommune har i samarbejde med Ungdomshøjskolen udtalt sig om disse punkter i brev af 13. december 2007. Kommunen har endvidere den 3. januar 2007 sendt bilag til udtalelsen til mig.

Jeg skal herefter udtale følgende:

Ad 4.2 Medicin, læge mv.

I den endelige rapport skrev jeg følgende om restmedicin:

”På min forespørgsel blev det oplyst at Ungdomshøjskolen leverer al restmedicin tilbage til apoteket til destruktion når udløbsdatoen er overskredet, eller hvis den pågældende medicin ikke længere skal benyttes. Ungdomshøjskolen modtager ikke en kvittering fra apoteket på den tilbageleverede medicin. Jeg anførte under inspektionen at bostedet efter min opfattelse – for at undgå eventuel tvivl om hvad der sker med restmedicin, og heraf følgende uberettigede mistanker – bør sikre sig en kvittering fra apoteket. Det erklærede ledelsen sig enig i. En mulig løsning kan være at bostedet selv skriver op hvad der bliver afleveret, og anmoder om apotekets kvittering herfor, fx i form af et stempel. Den samme fremgangsmåde bør efter min opfattelse følges når medicinen følger en beboer der flytter til et andet bosted. Her bør Ungdomshøjskolen således sikre sig en kvittering fra det nye bosted.

Jeg beder Ungdomshøjskolen om at underrette mig om hvorvidt bostedet har indført en sådan form for kontrol med restmedicinen for at sikre at der ikke sker (kan ske) misbrug og omsætning af medicin.”

I udtalelse af 29. august 2007 anførte Ungdomshøjskolen til dette punkt at højskolen havde haft kontakt til det apotek der leverer al medicin til husets beboere. Apoteket havde afvist at kvittere for restmedicin idet apoteket ikke mente at det havde ressourcer til at foretage den gennemgang og optælling af medicin som dette ville kræve. Ungdomshøjskolen havde således ikke på daværende tidspunkt en løsning på dette problem.

I min opfølgingsrapport nr. 1 bad jeg på den baggrund Ungdomshøjskolen om at overveje at skifte til et apotek der – udover at sørge for leverancen af medicin til husets beboere – også har ressourcer til at kvittere for eventuel restmedicin. Jeg bad Ungdomshøjskolen om at underrette mig om resultatet af overvejelserne.

I udtalelse af 13., december 2007 har kommunen anført følgende om dette punkt:

”...

Ungdomshøjskolen svarer hertil: at Aalborg kommunes Handicapafdeling har udarbejdet retningslinjer for medicinadministration.

Disse retningslinjer træder i kraft i forbindelse med, at der afvikles undervisning i materialet i januar 2008. I disse retningslinjer er indeholdt et afsnit om håndtering og bortskaffelse af restmedicin. Der er således udarbejdet et skema hvor medarbejderen registrerer og hvor apoteket skal kvittere. Spørgsmålet er hermed blevet generelt i forhold til de apoteker der betjener Handicapafdelingens botilbud og problemstillinger med apotekerne kan derfor evt. behandles på et generelt plan.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.4. Beboernes økonomiske forhold

I den endelige rapport skrev jeg bl.a. således:

”Det fremgår af en vejledning til føring af lommepengeregnskab at der oprettes en lommepengekonto i Nørresundby Bank. Til denne konto overføres hver måned et fast aftalt beløb som den ene af beboerens to faste kontaktpersoner har ansvaret for. Der er i vejledningen udførlige bestemmelser om hvorledes regnskabet for lommepengene skal føres.

Det fremgår endvidere af vejledningen at hver beboer har en fastmonteret pengeboks i sit værelse. I denne boks er en pengekasse der indeholder en bankbog for lommepengekontoen og eventuelle kontanter der er hævet på kontoen. Der findes to nøgler til pengeboksen hvoraf den ene opbevares hos den økonomiansvarlige kontaktperson, og den anden ligger i husets pengeskab.

Ved udgangen af hvert kalenderår afsluttes og afstemmes regnskabet af den økonomiansvarlige kontaktperson hvorefter regnskabet gennemgås med en kontorassistent, afdelingslederen eller forstanderen.

Af vejledningen fremgår endvidere retningslinjer for hvordan personalet skal føre regnskab for hver enkelt beboers ferieudgifter.

Jeg fik under inspektionen oplyst at Nordjyllands Amt som en del af det almindelige tilsyn foretog revision af beboernes økonomi.

Jeg beder Aalborg Kommune oplyse om dette også er et led i kommunens tilsyn.”

Aalborg Kommune oplyste i sit svar af 29. august 2007 at kommunen ikke har en forpligtelse til at føre økonomisk tilsyn på brugernes egen økonomi. Hvis der er behov for hjælp til administration af den enkelte beboers midler, kan der indstilles til at brugeren får en økonomisk værge.

I opfølgingsrapport nr. 1 anførte jeg herefter at mit ovennævnte spørgsmål ikke gik på om kommunen fører revision med beboernes økonomi generelt, men på om der føres revision – eventuelt stikprøvevis – med den del af beboernes midler som de ansatte på Ungdomshøjskolen har ansvaret for, og som de skal føre regnskab med. Jeg henviste til det ovenfor nævnte om personalets ansvar og regnskabsføring for så vidt angår forbrug af lommepenge og ferieudgifter.

Efter modtagelsen af kommunens svar af 29. august 2007 stillede jeg telefonisk uddybende spørgsmål til kommunen. Jeg fik ved samtalen oplyst at Aalborg Kommune ikke har regler for administration af beboermidler. Da der således ikke er en administration af beboermidler, er der ikke noget at foretage tilsyn med på dette område.

I min opfølgingsrapport nr. 1 skrev jeg herefter følgende:

”Da der er tale om meget svage beboere, som i de fleste tilfælde ikke har mulighed for selv at varetage den daglige økonomi i form af lommepenge og ferieøkonomi, henstiller jeg til Aalborg Kommune at udarbejde regler for administration af beboermidler på disse områder og sørge for at det kommunale tilsyn (eventuelt i stikprøveform) kommer til at omfatte varetagelsen af denne administration. Jeg beder kommunen underrette mig om hvad min henstilling giver anledning til.”

Aalborg Kommune har i brev af 13. december 2007 oplyst at kommunen nu har vedtaget et nyt kasse- og regnskabsregulativ for Aalborg Kommune hvori de nye handicapmålgrupper fra amtet er medtaget i relation til håndtering af brugernes midler. Kommunen påregner at udarbejde en instruks til brug for kommunens medarbejdere og ledere, og der arbejdes desuden med at oprette de fornødne værgemål.

Jeg tager det oplyste til efterretning. Aalborg Kommune har imidlertid ikke underrettet mig om hvad min henstilling angående tilsyn af området, har givet kommunen anledning til. Jeg gentager derfor min anmodning om underretning vedrørende dette punkt.

Ad 4.10 Beboernes seksuelle adfærd

I opfølgingsrapport nr. 1 bad jeg Ungdomshøjskolen om at sende mig et eksemplar af seksualitetspolitikken når den forelå.

I brev af 13. december 2007 har kommunen svaret således:

”Handicapsekretariatet svarer på vegne af Ungdomshøjskolen, da Aalborg kommune er på vej med helt nye og overordnede retningslinjer på området.

Aalborg Kommune er med i et projekt under SUS – på landsplan – hvor der skal udarbejdes retningslinjer for alle botilbud m.v. Når dette arbejde er færdigt, forventes at der foreligger overordnede retningslinjer generelt gældende for alle Handicaptilbud, samt konkrete retningslinjer gældende for de enkelte dag- og botilbud. Handicapsekretariatet vil fremsende de overordnede retningslinjer, samt de konkrete retningslinjer, for Ungdomshøjskolen, når disse er udarbejdede.”

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg afventer fremsendelsen af såvel de overordnede som de konkrete retningslinjer på området.

Ad 4.11 Beboerråd (beboerindflydelse mv.) / kontaktråd

I den endelige rapport har jeg bl.a. skrevet følgende:

”På Ungdomshøjskolen har man i stedet valgt at oprette et forældreråd. Dette råd består af en forældrerepræsentant og en medarbejderrepræsentant fra hver af de tre grupper på bostedet samt afdelingslederen og forstanderen.

...

Af Ungdomshøjskolens notat om forældrerådet fremgår det at formålet med rådet er at sikre de pårørende/forældrene mulighed for at få orientering om Ungdomshøjskolens planer og daglige drift samt mulighed for at udtale sig herom. Det fremgår også at rådet kan fungere som sparringspartner i forhold til eventuelle nye tiltag.

...

Under min samtale med de tre forældre som udgør forældredelen af forældrerådet, gjorde de opmærksom på at de mere ser rådet som et forum hvor de bliver orienteret om driften mv. Forældrene gav udtryk for at de ønsker at blive inddraget i højere grad end hidtil – fx ved høring – før beslutninger om driften mv. tages. I forlængelse heraf oplyste forældrerepræsentanterne at de ser sig selv som en ressourcegruppe som på visse områder vil kunne støtte bostedet over for fx amtet (nu kommunen). De føler dog ikke at deres resourcer pt. bliver brugt.

Jeg mener at det er en fordel med engagerede pårørende, og at dette engagement givetvis kan styrkes ved at de pårørende får mulighed for at få indflydelse på/blive hørt om forhold på bostedet. Som jeg også gav udtryk for over for forældrerepræsentanterne, er det imidlertid ledelsen på bostedet der i den sidste ende prioriterer og tager beslutningerne.

På baggrund af det ovenfor nævnte beder jeg Ungdomshøjskolen overveje at ændre forældrerepræsentanternes rolle i forældrerådet. Jeg beder bostedet om at underrette mig om hvad overvejelserne resulterer i.

Den normale opfattelse af ordet forældreråd er at det er et råd der alene består af forældre. Ungdomshøjskolens forældreråd består som nævnt både af forældre, ansatte og ledelse hvilket efter min opfattelse kan give anledning til misforståelse om dette råds rolle. Sådan som forældrerådet er sammensat, er der således mere tale om et kontaktråd. Jeg beder derfor bostedet om – i samarbejde med forældrene – at overveje om der både skal være et forældreråd og et kontaktråd. Hvis den nuværende ordning ønskes opretholdt, beder jeg bostedet om at overveje at ændre betegnelsen forældreråd til fx kontaktråd. Jeg beder bostedet underrette mig om hvad overvejelserne resulterer i.”

I brev af 29. august 2007 anførte Ungdomshøjskolen til disse spørgsmål at der den 29. marts 2007 blev afholdt et møde mellem det eksisterende forældreråd samt en områdechef og en jurist fra Aalborg Kommune. På mødet blev forskellige muligheder for organisering af forældre/pårørenderåd drøftet. Overvejel-

serne fra dette møde indgik i Handicapsekretariatets udarbejdelse af overordnede retningslinjer for brugere og pårørendes indflydelse. Bostedet afventede disse retningslinjer før bostedet foretog sig videre.

I opfølgingsrapport nr. 1 bad jeg bostedet om fortsat at holde mig underrettet om hvad bostedets overvejelser resulterer i.

Aalborg Kommune har i brev af 13. december 2007 anført følgende:

”Handicapsekretariatet svarer på vegne af Ungdomshøjskolen, da Aalborg Kommune har udfærdiget helt nye retningslinjer for bruger-pårørenderåd, der helt fjerner den skitserede problemstilling i forhold til forældrerådet på Ungdomshøjskolen. De nye retningslinjer vedlægges. Til orientering vil det blive aktuelt at oprette rene pårørenderåd på Ungdomshøjskolen, grundet brugernes meget nedsatte funktionsevne.”

Jeg har noteret mig det oplyste samt gennemgået de tilsendte retningslinjer.

Jeg har ingen bemærkninger til disse.

5.2. Modtagne registreringer

De ni magtanvendelseskemaer, som jeg under inspektionen modtog fra bostedet, vedrører episoder som fandt sted i perioden fra den 6. april 2006 til 6. oktober 2006. Jeg kunne ikke af magtanvendelseskemaerne se hvornår Ungdomshøjskolen havde indberettet de konkrete magtanvendelser til Nordjyllands Amt. I den endelige rapport bad jeg bostedet om at oplyse mig om de konkrete indberetningsdatoer.

I udtalelse af 29. august 2007 anførte Ungdomshøjskolen at indberetningerne – ved en fejl fra bostedets side – først blev sendt til amtskommunen den 13. november 2007. Jeg går ud fra at der er tale om en skrivefejl, og at datoen for indberetningerne i stedet er den 13. november 2006.

Efter den tidligere magtanvendelsesbekendtgørelses § 12, stk. 2, (videreført med redaktionelle ændringer i § 12, stk. 2, i den nugældende bekendtgørelse), skal sådanne registrerede foranstaltninger indberettes månedligt til kommunalbestyrelsen.

I opfølgingsrapport nr. 1 skrev jeg herefter at det er uheldigt at indberetningerne i alle ni tilfælde er sket for sent, og jeg bad i den forbindelse Ungdomshøjskolen om at overveje at etablere en rutine således at indberetningerne sker inden for den frist der er fastsat i bekendtgørelsen. Jeg bad bostedet om at meddele mig resultatet af disse overvejelser.

Kommunen har i brev af 13. december 2007 udtalt sig således om dette punkt:

”Ungdomshøjskolen oplyser, at dette vil blive sikret igennem en ny procedure. Denne indarbejdes i forbindelse med indførelse af et elektronisk journalsystem, hvor skemaer til indberetning af magtanvendelse er indlagt. Proceduren sikrer at skemaet der udfyldes af medarbejderen, fremsendes til lederen som derefter sender til forvaltningen. Indførelsen af journalsystemet er sket med virkning fra 13.12.07.

Myndighedsafdelingen oplyser endvidere, at det er besluttet at tilsynet skal være endog meget opmærksomt på magtindberetninger, under tilsynsbesøgene.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 7.3 Øvrigt vedrørende personalet

Under inspektionen havde jeg en samtale med de tre forældre som udgør/udgjorde forældredelen af forældrerådet. Forældrene gjorde bl.a. opmærksom på at det efter deres opfattelse er meget vigtigt at personalet spiser sammen med beboerne, og at personalet spiser den samme mad som beboerne spiser. Forældrene mener således at samværet omkring maden er af vigtighed for beboerne. Derfor ser forældrene et problem i at personalet skal betale for maden idet det har betydet at personalet i høj grad vælger at have deres egen mad med hjemmefra.

Jeg bragte dette spørgsmål op på det afsluttende møde hvor ledelsen var enig i at spisesituationen ville blive forbedret hvis personalet spiste det samme som beboerne. Det ville give mere hygge og forbedret samvær omkring bordet og ville givetvis også have den effekt at beboerne spiste mere hvilket ville være positivt for de fleste beboere. Ledelsen oplyste også at betalingen for kost skete i henhold til Nordjyllands Amts beslutninger på området.

I den endelige rapport bad jeg Aalborg Kommune redegøre for kommunens politik på dette område. Jeg bad i den forbindelse kommunen om at forholde sig til forældrenes og ledelsens holdninger til spørgsmålet.

Kommunen har indsendt nogle retningslinjer for personalets medspisning og betaling af kost. Det fremgår at retningslinjerne skulle godkendes ultimo august.

I opfølgingsrapport nr. 1 bad jeg kommunen om at oplyse om retningslinjerne nu er blevet godkendt. Jeg gentog endvidere min anmodning til kommunen om at forholde sig til forældrenes og ledelsens holdninger til spørgsmålet.

Aalborg Kommune har den 13. december 2007 oplyst at retningslinjerne for personalets medspisning blev godkendt i august 2007. Videre har kommunen skrevet således:

”Handicapsekretariatet oplyser endvidere, at man har forholdt sig til problemstillingen med, at visse personaler ikke ønsker at spise med, da de skal betale for kosten.

Handicapsekretariatet vil endvidere henlede opmærksomheden på, at der vil blive problemer i forhold til SKAT m.v. hvis alle de ansatte pædagoger m.v. har adgang til fri kost. Fri Kost for alle ansatte vil endvidere tynde Ungdomshøjskolens budget i væsentlig grad, da beboerne selvfølgelig ikke må afholde udgifterne til personalets kost.”

Jeg har noteret mig det oplyste om kommunens holdning.

Ad 8.2 Nordjyllands Amts tilsyn

I opfølgingsrapport nr. 1 anførte jeg at jeg fra Aalborg Kommune havde fået oplyst at kommunen – for at sikre at tilsynet er uafhængigt – har valgt at udlicitere tilsynsopgaven til private leverandører.

Jeg skrev herefter følgende:

”Jeg har gennemgået den vedlagte kontrakt, vejledning og tilsynsmanual. For så vidt angår kontrakten mellem kommunen og Revas, Aps, har jeg særligt hæftet mig ved at det heraf fremgår at det er forvaltningen der har myndighedsopgaven med at drage konklusioner i forhold til leverandørens observationer under tilsynet. Dette har jeg for så vidt ingen bemærkninger til. Jeg beder dog Aalborg Kommune oplyse hvem i forvaltningen der drager konklusionerne. Jeg henviser i den forbindelse til at jeg i den endelige rapport af 15. februar 2005 vedrørende inspektionen af bl.a. bostedet Skovbo skrev følgende:

’Som jeg oplyste under inspektionen, mener jeg at amtet bør organisere tilsynet på den måde at det ikke er den konsulent med den daglige kontakt der udarbejder tilsynsrapportens konklusioner og resultater og i øvrigt er ansvarlig for tilsynet.’”

Aalborg Kommune har i brev af 13. december 2007 svaret følgende:

”Det er Myndighedsafdelingen, som er en af udførerafdelingen uafhængig enhed, der træffer beslutning om, hvorvidt der skal indhentes handleplan i forhold til de iagttagelser, der er beskrevet i rapporten. Det er ligeledes Myndighedsafdelingen, der godkender handleplanen efterfølgende. Det er Handicapchefen, der har ansvaret for, at de initiativer, der er beskrevet i handleplanen, føres ud i livet. Når en tilsynsrapport resulterer i en handleplan, cirkuleres rapport samt handleplan til Direktør og rådmand, ligesom såvel rapport som handleplan offentliggøres på Internettet.”

Jeg forstår dette således at det ikke er den afdeling der har den daglige kontakt med det enkelte bosted, der drager konklusionerne i forhold til leverandørens observationer under tilsynet. Jeg har noteret mig dette.

Jeg skrev i den endelige rapport at jeg går ud fra at Aalborg Kommune udarbejder tilsynsrapporter i forbindelse med kommunens tilsynsbesøg. Jeg bad kommunen oplyse om tilsynsrapporten sendes til høring i bostedet før rapporten forelægges Socialudvalget. Jeg bad i den forbindelse kommunen oplyse om bostedets eventuelle kommentarer i givet fald indarbejdes i rapporten før den forelægges det sociale udvalg.

Aalborg Kommune anførte i sin udtalelse af 29. august 2007 at der efter hvert tilsynsbesøg udarbejdes en rapport som efterfølgende sendes i høring på det enkelte bosted. Herudover har kommunen oplyst at høringssvaret ikke indarbejdes i tilsynsrapporten, og at tilsynsrapporten offentliggøres på Aalborg Kommunes hjemmeside.

Af det tilsendte uddrag af kontrakten mellem Aalborg Kommune og det private firma der varetager tilsynet for kommunen, fremgår bl.a. følgende under pkt. 4.1:

”Hvert tilsyn skal afsluttes med en skriftlig rapport til den relevante forvaltning.

Tilsynsresultaterne skal være gennemgået med institutionens/tilbudets ledelse, og dennes bemærkninger skal fremgå.

...”

Jeg læser kontrakten således at bostedets bemærkninger skal fremgå af tilsynsrapporten. Umiddelbart er der således uoverensstemmelse mellem kommunens udtalelse af 29. august 2007 og kontrakten. I opfølgingsrapport nr. 1 bad jeg på den baggrund kommunen om at forholde sig til spørgsmålet igen.

Aalborg Kommune har den 13. december 2007 svaret således:

”Når tilsynsførende er færdig med et besøg, drøftes selve tilsynets resultat med ledelsen på stedet, således at ledelsen har mulighed for at supplere med bemærkninger, der kan medtages i tilsynsrapporten. Dette fremgår af kontraktens pkt. 4.1. Det er ikke tilsynsføren-

de, der sammen med ledelsen skal udarbejde handleplan og skrive denne ind i rapporten. Dette er det, som Myndighedsafdelingen har udtalt sig om.”

Jeg må forstå kommunens udtalelse af 13. december 2007 således at den (private) tilsynsførende i direkte forlængelse af tilsynet drøfter tilsynets resultater med bostedets ledelse, og at ledelsens bemærkninger hertil indarbejdes i den tilsynsrapport der herefter udarbejdes og bliver sendt til forvaltningen. Jeg går således ud fra at høringen af ledelsen sker på mundtligt grundlag.

Idet jeg antager at høringen sker på et grundlag der er overskueligt, foretager jeg mig ikke videre i anledning af dette punkt.

I forlængelse af ovenstående må jeg endvidere forstå kommunens udtalelser af 29. august 2007 og 13. december 2007 således at den handleplan, som forvaltningen som nævnt ovenfor laver som reaktion på visse forhold i tilsynsrapporten, sendes i høring på bostedet men at dette høringssvar ikke indarbejdes i handleplanen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Som det fremgår ovenfor, har jeg i to tilfælde (pkt. 4.4 og pkt. 4.10) bedt Aalborg Kommune om underretning mv. vedrørende forskellige forhold.

Underretning

Denne rapport sendes til Ungdomshøjskolen, Aalborg Kommune, Folketingets Retsudvalg, Center for Ligebehandling af Handicappede og Ungdomshøjskolens beboere og deres pårørende.

Lennart Frandsen
Inspektionschef